

در مباحث قبل به طور مبسوط درباره سبک زندگی بحث شد. این موضوع آنقدر مغفول است و اهمیت آن، آنقدر زیاد، که هر مقدار درباره آن، بحث شود باز هم کم است. یکی از زیرشاخه های مهم سبک زندگی، آداب معاشرت است. آداب معاشرت شامل ادب معاشرت و نحوه برخورد با دیگر انسانها و دیگر موجودات است.

آداب معاشرت در نظام آموزشی و پرورشی ما (که اعم از آموزش و پرورش است) آن طور که باید، مورد توجه قرار نگرفته است. این مقوله از دیدگاه اسلام آنقدر اهمیت دارد که اسلام یکی از مهمترین سرفصلهای تربیت کودک و نوجوان را به آن اختصاص داده است. امام صادق ع می فرمایند: «و یؤدب سبع سنین»^۱ ایشان هفت سال دوم زندگی کودک را به یادگیری آداب اختصاص می دهند. آداب معاشرت در ساخت زندگی آینده کودک، تأثیری بسیار اساسی دارد و به همین دلیل، امام صادق ع بخش مهمی از دوره آموزش و پرورش انسان را به این امر اختصاص داده اند. به همین جهت باید بخش مهمی از آموزش کودک در هفت سال دوم به این امر مهم اختصاص یابد؛ اما متأسفانه در نظام آموزش و پرورش ما چنین امری وجود ندارد و حتی حداقلی از مطالب نیز به این مسأله مهم اختصاص ندارد. به اعتقاد نگارنده، پر کردن خلأ در این زمینه که دستوری دینی است بر عهده مساجد است. در مساجد باید یکی از سرفصلهای مورد آموزش، بر آداب معاشرت تمرکز یابد.

رهبر معظم انقلاب حتی به معرفی کتاب و منبع در این زمینه نیز دارند: «در کتب حدیثی اصیل و مهم ما ابوابی وجود دارد به نام «کتاب العشرة»؛ آن کتاب العشرة درباره ی همین چیزهاست.»^۲ خوب است یک شب در هفته به خواندن احادیثی از این کتاب اختصاص یابد.

به تعبیر رهبر معظم انقلاب یکی از عناصری که برای ایجاد حرکت عمومی لازم است، راهکارهای عملی است. برای این که در زمینه آموزش آداب معاشرت، یک حرکت اساسی در کشور شکل بگیرد، جوانان متعهد باید توسط ذهنهای فعال و زبان گویا توجیه شوند و به حرکت درآیند. اما یکی از چیزهایی که لازم است به جوانان متعهد

^۱ الوافی ، جلد ۲۳ ، صفحه ۱۳۸۰
^۲ ۹۱/۷/۲۳

آموزش داده شود تا آنها به اجرای آن بپردازند، راهکارهای عملی است. حال در این زمینه به ارائه راهکارهایی می‌پردازیم تا با اجرای آنها بتوان آداب معاشرت را در میان جامعه، به ویژه کودکان و نوجوانان نهادینه کرد:

۱- استفاده از قالب تئاتر

۲- استفاده از داستان

۳- استفاده از قالب هنر

۴- استفاده از قالب شعر

۵- استفاده از بروشور و جزوه

۶- استفاده از تابلوهای نصب شده در مساجد، مدارس و محلات

۷- اجرای مسابقه کتابخوانی با موضوع سبک زندگی و آداب معاشرت

۸- برپایی نمایشگاه

۹- ساختن فیلمهای آموزشی